

Cascade voor diergeneesmiddelen

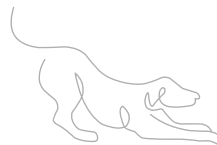
Wegwijzer voor dierenartsen

als er GEEN geregistreerd
diergeneesmiddel beschikbaar is

Federation
of Veterinarians
of Europe

Heeft u vragen of opmerkingen?
Neem dan gerust contact met
ons op.
Rue Victor Oudart 7, 1030 Brussels
Email: info@fve.org
Website: www.fve.org

Federation
of Veterinarians
of Europe

Is er een toegelaten diergeneesmiddel voor deze diersoort en indicatie?

Onder uitzonderlijke omstandigheden en met name om onaanvaardbaar lijden te voorkomen mag de dierenarts de cascade gebruiken. Is dit het geval?

NEE

JA

Is er een diergeneesmiddel voor een andere diersoort/indicatie toegelaten in Nederland of in een andere lidstaat?

JA

Gebruik dit toegelaten diergeneesmiddel*

NEE

JA

Gebruik dit toegelaten diergeneesmiddel*

Is er een humaan geneesmiddel toegelaten in Nederland of in een andere lidstaat?

JA

Gebruik dit toegelaten geneesmiddel*

NEE

Is het mogelijk het product magistraal/ex tempore te bereiden?

JA

Bereid het magistraal/ ex tempore*

NEE

Is er een diergeneesmiddel toegelaten in een derde land (buiten de EU) voor dezelfde diersoort en indicatie?

JA

Gebruik dit toegelaten diergeneesmiddel**

NEE

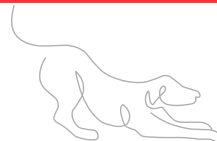
NEE

Er is geen medicamenteuze behandeling mogelijk

Voor specifieke informatie over voorzorgsmaatregelen en verantwoordelijkheden voor de dierenarts, zie pagina's 10-11

*Het gebruik van antimicrobiële middelen kan aan beperkingen onderhevig zijn

**Geldt niet voor immunologische diergeneesmiddelen (vaccins)

Is er een toegelaten diergeneesmiddel voor deze diersoort en indicatie?

NEE

JA

Onder uitzonderlijke omstandigheden en met name om onaanvaardbaar lijden te voorkomen mag de dierenarts de cascade gebruiken. Is dit het geval?

JA

Is er een diergeneesmiddel voor een andere **voedselproducerende** diersoort/ indicatie toegelaten in Nederland of in een andere lidstaat?

JA

Gebruik dit toegelaten diergeneesmiddel*

NEE

Is er een diergeneesmiddel toegelaten in Nederland voor **niet-voedselproducerende** diersoorten voor dezelfde indicatie?

JA

Gebruik dit toegelaten diergeneesmiddel*

NEE

Is er een humaan geneesmiddel toegelaten in Nederland of in een andere lidstaat?

JA

Gebruik dit toegelaten geneesmiddel*

NEE

Is het mogelijk het product magistraal/ex tempore te bereiden?

JA

Bereid het magistraal/ ex tempore*

JA

Gebruik dit toegelaten diergeneesmiddel**

NEE

Is er een diergeneesmiddel toegelaten in een derde land (buiten de EU) voor dezelfde diersoort en indicatie?

JA

Er is geen medicamenteuze behandeling mogelijk

NEE

**Geldt niet voor immunologische diergeneesmiddelen (vaccins)

FVE CASCADE

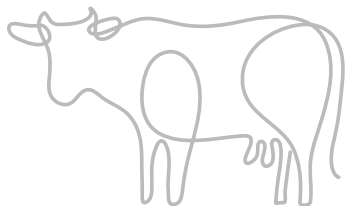
5

Voor specifieke informatie over voorzorgsmaatregelen, wachttijden en verantwoordelijkheden voor de dierenarts, zie pagina's 10-11

*Er kunnen beperkingen gelden voor het gebruik van antimicrobiële middelen en de maximale residu limiet (MRL)

4

FVE CASCADE

Is er een toegelaten diergeneesmiddel voor deze diersoort en indicatie?

Onder uitzonderlijke omstandigheden en met name om onaantvaardbaar lijden te voorkomen mag de dierenarts de cascade gebruiken. Is dit het geval?

NEE

JA

Is er een diergeneesmiddel voor dezelfde/een andere **waterdiersoort**/indicatie toegelaten in Nederland of in een andere lidstaat?

JA

Gebruik dit toegelaten diergeneesmiddel*

JA

Gebruik dit toegelaten diergeneesmiddel*

JA

Gebruik dit toegelaten diergeneesmiddel*

JA

Gebruik dit toegelaten geneesmiddel*

JA

Bereid het magistraal/ ex tempore*

JA

Gebruik dit toegelaten diergeneesmiddel**

Is er een diergeneesmiddel voor **voedselproducerende** landiersoorten toegelaten in Nederland of in een andere lidstaat?

NEE

NEE

Is er een humaan geneesmiddel toegelaten in Nederland of in een andere lidstaat?

NEE

Is het mogelijk het product magistraal/ex tempore te bereiden?

NEE

Is er een diergeneesmiddel toegelaten in een derde land (buiten de EU) voor dezelfde diersoort en indicatie?

NEE

Er is geen medicamenteuze behandeling mogelijk

Voor specifieke informatie over voorzorgsmaatregelen, wachttijden en verantwoordelijkheden voor de dierenarts, zie pagina's 10-11

*Er kunnen beperkingen gelden voor het gebruik van antimicrobiële middelen en de maximale residu limiet (MRL)

Houd er rekening mee dat er momenteel een lijst wordt opgesteld volgens artikel 114 lid 3 ('Aquatic List'). Aanpassingen kunnen volgen wanneer de lijst definitief is en gepubliceerd wordt

**Geldt niet voor immunologische diergeneesmiddelen (vaccins)

Is er een toegelaten diergeneesmiddel voor deze diersoort en indicatie?

NEE

JA

Onder uitzonderlijke omstandigheden en met name om onaanvaardbaar lijden te voorkomen mag de dierenarts de cascade gebruiken. Is dit het geval?

JA

Is in het paardenpaspoort afgetekend dat het paard niet bestemd is voor de slacht voor menselijke consumptie?

Gebruik dit toegelaten diergeneesmiddel*

Gebruik de Cascade zoals die van gezelschapsdieren (pagina's 2-3)

JA

NEE

Kan je de Cascade voor **voedselproducerende** landdiersoorten gebruiken?

JA

Gebruik de Cascade voor **voedselproducerende** landdiersoorten en stel de wachttijd vast (pagina's 4-5)

NEE

Kan je een stof van de essentiële stoffenlijst voor paarden gebruiken?

JA

Gebruik een stof van deze lijst en houd een wachttijd van 6 maanden aan (pagina's 12-13)

NEE

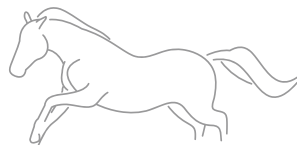
Er is geen medicamenteuze behandeling mogelijk

Niet-voedselproducerende paarden

Om paarden aan te merken als niet-voedselproducerende dieren moet in het paardenpaspoort vermeld worden dat het paard niet bedoeld is voor menselijke consumptie. Dit is in overeenstemming met Verordening 504/2008 en artikel 112 van Verordening (EU) 2019/6.

*Het gebruik van antimicrobiële middelen kan aan beperkingen onderhevig zijn

Verantwoordelijkheden, verslaglegging en gebruik van producten voor voedselproducerende- en gezelschapsdieren

Richtlijnen voor verslaglegging en verantwoordelijkheden van de dierenarts

Veterinaire verantwoordelijkheid: Het gebruik van de cascade is altijd de directe verantwoordelijkheid van de dierenarts.

Verslaglegging: De dierenarts moet een administratie bijhouden van diergeneesmiddelen die volgens de cascade worden ingezet en dit voor minimaal 3 jaar bewaren (zie nationale wetgeving)

- Datum van het onderzoek
- Gegevens van de eigenaar
- Diersoort
- Aantal behandelde dieren
- Diagnose
- Voorgeschreven medicament

en voor voedselproducerende dieren:

- Toegediende dosis
- Duur van de behandeling
- Wachtijd

Hoe de wachtijd voor voedselproducerende dieren te berekenen

Wachtijden zoals gespecificeerd in Verordening (EU) 2019/6, artikel 115, moeten worden nageleefd.

Volg deze stappen om de wachtijd te bepalen:

1. Controleer de Verordening (EU) 37/2010:

Controleer of de werkzame stof is toegestaan voor gebruik in **voedselproducerende** dieren (zie Tabel 1). Zorg ervoor dat de werkzame stof is toegestaan voor de specifieke diersoort en doelweefsel.

2. Als de werkzame stof wordt vermeld in Verordening (EU) 37/2010 maar niet voor de specifieke diersoort of doelweefsel is bedoeld, raadpleeg dan Verordening (EU) 2017/880.

Houd u aan de voorwaarden die zijn gesteld voor de extrapolatie van wachtperiodes.

3. Indien geen wachtperiode is vastgesteld volgens bovenstaande regelgeving, gelden de volgende minimale wachtperiodes:

Voor vlees en slachtafval:

- De langste wachtijd in de samenvatting van productkenmerken, vermenigvuldigd met factor **1,5** of
- **28 dagen** indien voor het geneesmiddel geen vergunning is verleend voor voedselproducerende dieren of
- **1 dag** indien voor het geneesmiddel een wachtijd van nul dagen geldt en als het wordt gebruikt bij een andere taxonomische familie dan de doeldiersoort waarvoor de vergunning is verleend.

Voor melk:

- De langste wachtijd in de samenvatting van productkenmerken, vermenigvuldigd met factor **1,5** of
- **7 days** indien voor het geneesmiddel geen vergunning is verleend voor dieren die melk voor menselijke consumptie produceren of
- **1 dag** indien voor het geneesmiddel de wachtijd nul dagen is.

Voor eieren:

- De langste wachtijd in de samenvatting van productkenmerken, vermenigvuldigd met factor **1,5** of
  - **10 dagen** indien voor het geneesmiddel geen vergunning is verleend voor dieren die eieren voor menselijke consumptie produceren
- Voor vis dient de wachtijd tenminste het volgende te zijn:

- de langste wachtijd in de samenvatting van productkenmerken voor waterdiersoorten vermenigvuldigd met factor 1,5 en uitgedrukt in graaddagen of
- indien voor het geneesmiddel een vergunning is verleend voor voedselproducerende landdiersoorten geldt de langste wachtijd in de samenvatting van productkenmerken voor voedselproducerende diersoorten vermenigvuldigd met factor **50** uitgedrukt in graaddagen, maar niet meer dan 500 graaddagen of
- **500 graaddagen** indien voor het geneesmiddel geen vergunning is verleend voor voedselproducerende diersoorten of
- **25 graaddagen** indien de langste wachtijd voor een diersoort nul is.

Gebruik van diergeneesmiddelen uit derde landen

Dierenartsen mogen niet-immunologische producten die in een derde land zijn toegelaten voor dezelfde diersoort en indicatie alleen gebruiken wanneer alle voorgaande opties zijn uitgeput.

Een bevoegde autoriteit kan het gebruik van niet-EU-toegelaten immunologische diergeneesmiddelen toestaan:

- Tijdens een uitbraak van een vermelde ziekte (artikel 5, Verordening 2016/429) of een opkomende ziekte (artikel 6, Verordening 2016/429)
- Wanneer het toegelaten product voor een bestaande, niet-vermelde ziekte in de Unie niet langer beschikbaar is, ter bescherming van de diergezondheid, het dierenwelzijn en de volksgezondheid.

Beschikbaarheid en tekort in een Lidstaat

De Cascade kan ook gebruikt worden als een product tijdelijk niet beschikbaar is, bijvoorbeeld bij een tekort door leveringsproblemen in een lidstaat van de dierenarts.

Gebruik van antimicrobiële middelen – Art 107(6)

- Antimicrobiële middelen mogen **niet routinematig worden gebruikt** of als compensatie voor slechte hygiëne, verzorging of bedrijfsvoering.
- Antimicrobiële middelen **mogen niet worden gebruikt om de groei te bevorderen of de productie bij dieren te verhogen.**
- **Restricties profylaxe:** uitsluitend toegestaan in uitzonderlijke gevallen voor individuele dieren of kleine groepen met een hoog risico op een ernstige infectie.
- **Voorwaarden voor metafylaxe:** alleen toegestaan wanneer het risico op infectieverspreiding binnen een groep hoog is en er geen alternatieven beschikbaar zijn. Lidstaten dienen richtlijnen te verstrekken en criteria voor het gebruik ervan te bevestigen.
- **Antimicrobiële middelen voorbehouden tot de mens:** Stoffen die zijn aangemerkt in artikel 37, lid 5, mogen niet worden gebruikt zoals bepaald in de artikelen 112, 113 en 114.

* Wat de Cascade betreft vallen IJsland, Liechtenstein en Noorwegen niet onder derde landen.

Lijst met werkzame stoffen die essentieel zijn voor de behandeling van het paard

Anesthetica, analgetica en stoffen in samenhang met anesthesie

• Sedatie en premedicatie:

- Acepromazine
- Atipamezol
- Dexmedetomidine
- Diazepam
- Flumazenil
- Midazolam*
- Naloxon
- Propofol
- Sarmazenil*
- Tiletamine*
- Zolazepam*

• Hypotensie of stimulering van de ademhaling tijdens anesthesie of systemische aandoeningen:

- Allopurinol
- Dalteparine
- Dobutamine
- Dopamine
- Efedrine
- Gesuccinylerde gelatine
- Glycopyrrolaat
- Noradrenaline / norepinefrine
- Vasopressine

• Inhalatie anestetica:

- Sevofluraan*

• Analgesie:

- Bromfenac
- Buprenorfine*
- Fentanyl
- Ketorolac
- Methocarbamol
- Morfine
- Pethidine*
- Triamcinolonacetonide

• Spierrelaxantia en geassocieerde stoffen:

- Atracurium
- Cisatracurium
- Dantroleennatrium
- Edrofonium
- Guaifenesine

• Lokale anestetica

- Oxybuprocaine
- Prilocaine

Anti-inflammatoire stoffen

• Corticosteroiden

- Triamcinolonacetonide
- Flumethason*

• Anti-endotoxines

- Pentoxifylline*
- Polymyxine B*

Antibiotica

• Bacteriële keratitis

- Polymyxine B

• Gram-positieve bacteriële ooginfectie

- Fusidinezuur
- Moxifloxacin
- Ofloxacin

• *Rhodococcus equi* infectie:

- Azitromycine
- Claritromycine
- Rifampicine*

• Septische artritis

- Amikacin

• *Klebsiella* spp. Infectie:

- Ticarcilline*

Antimycotica

- Amfotericine B
- Griseofulvine*
- Ketoconazol*
- Miconazol
- Nystatine
- Voriconazol

Antivirale middelen

- Aciclovir
- Ganciclovir
- Valaciclovir

Antiprotozoaire middelen

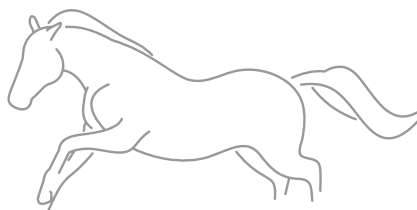
- Isometamidium*
- Ponazuril*
- Pyrimethamine*

Tumoren

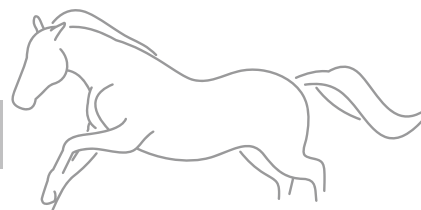
- Imiquimod

Uitvoeringsverordening (EU) 2025/901

*Stoffen benoemd in Verordening (EU) 122/2013, maar niet in de nieuwe uitvoeringsverordening (EU) 2025/901. Let op dat deze stoffen mogelijk per mei 2027 verdwijnen van de lijst

Lijst met werkzame stoffen die essentieel zijn voor de behandeling van het paard

Oogheelkundige medicatie

- **Auto-immuunziekten**
  - Cyclosporine A
- **Oculaire ulcers**
  - Acyclovir*
  - Idoxuridine*
- **Glaucoom**
  - Acetazolamide
  - Cyclosporine A
  - Dorzolamide*
  - Fluoresceïne*
  - Ketorolac*
  - Latanoprost*
  - Ofloxacin*
  - Fenylefrine
  - Bengaals rood*
  - Timololmaleaat
  - Tropicamide*
- **Uveitis**
  - Tropicamide
  - Triamcinolonacetonide
- **Mydriaticum**
  - Cyclopentolaat
- **Behandeling van de oogslimvliezen voor een decongestief effect**
  - Tetryzoline
  - Synefrine

Rabdomyolyse

- Dantroleenatrium*

Diversen

- Bariumsulfaat*
- Carbamazepine*
- Cetirizine
- Cyproheptadine*
- Domperidon
- Gabapentine*
- Hydroxyethylzetmeel*
- Imipramine*
- Iohexol*
- Iopamidol*
- Thyreotropine vrijmakend hormoon*
- Sulpiride

Hyperlipidemie

- Insuline*

Diagnostische beeldvorming/ diagnostische procedures

- Bariumsulfaat
- Fluoresceïne
- Iohexol
- Fenylefrine
- Bengaals rood
- Radiofarmaceutisch Tc99m*
- Thyreotropine vrijmakend hormoon

Convulsies

- Fenytoïne*
- Primidon*

Cardiovasculaire medicatie

- Amiodaron
- Allopurinol*
- Digoxine*
- Propafenon
- Procainamide*
- Propranolol*
- Quinapril
- Kinidinesulfaat/-gluconaat
- Sotalol
- Verapamil
- Vasopressine*

Gastro-intestinale medicatie

- Bethanechol*
- Codeïne*
- Loperamide*
- Metoclopramide
- Misoprostol
- Fenoxibenzamine*
- Fenylefrine
- Propantheline bromide*
- Ranitidine
- Sucralfaat

Respiratoire medicatie

- Ambroxol
- Budesonide*
- Fluticasone
- Ipratropiumbromide
- Oxymetazoline
- Fenylefrine

Uitvoeringsverordening (EU) 2025/901

*Stoffen benoemd in Verordening (EU) 122/2013, maar niet in de nieuwe uitvoeringsverordening (EU) 2025/901. Let op dat deze stoffen mogelijk per mei 2027 verdwijnen van de lijst

Antimicrobiële middelen of groepen antimicrobiële middelen die gereserveerd zijn voor de mens

Antibiotica

- Carboxypenicillinen
- Ureidopenicillinen
- Ceftobiproot
- Ceftaroline
- Combinaties van cefalosporinen met bèta-lactamase remmers
- Siderofore cefalosporines
- Carbapenems
- Penems
- Monobactams
- Fosfonzuurderivaten
- Glycopeptiden
- Lipopeptiden
- Oxazolidinonen
- Fidaxomicine
- Plazomicine
- Glycylcyclinen
- Eravacycline
- Omadacycline

Antiprotozoïca

- Nitazoxanide

Antivirale middelen

- Amantadine
- Baloxavir marboxil
- Celgosivir
- Favipiravir
- Galidesivir
- Lactimidomycin
- Laninamivir
- Methisazone/metisazone
- Molnupiravir
- Nitazoxanide
- Oseltamivir
- Peramivir
- Ribavirin
- Rimantadine
- Tizoxanide
- Triazavirin
- Umifenovir
- Zanamivir

Uitvoeringsverordening (EU) 2022/1255

Lijst van antimicrobiële middelen die alleen met restricties gebruikt mogen worden binnen de cascade

Voorwaarden voor gebruik van antimicrobiële middelen	Identificatie doelpathogeen en ABG	Beperkt gebruiken bij de volgende indicaties	Beperkt tot gebruik bij de volgende indicaties	Niet toegestaan bij de volgende diersoorten	Alleen gebruiken in individuele dieren	Beperkingen op toedieningswijze	Gevaarlijke geneesmiddelen alleen voor gebruik in het individuele dier
Aminopenicilline-betalactam combinatie	✓						
3e & 4e generatie cefalosporinen	✓	<i>Salmonella</i>			✓		
Polymyxines	✓	<i>Salmonella</i>				✓	✓
Amfenicolen	✓						
(Fluoro)quinolonen	✓	<i>Salmonella</i>				✓	✓
Rifamycinen (excl. EU-VMPs)	✓	Profylaxe <i>R. equi</i>	<i>Mycobacteria</i> MDR <i>Staphylococcus</i>		✓		
Stoffen voor de behandeling van TB	✓				✓		
Riminoferazinen	✓				✓		
Pseudomon zuren	✓	Niet voor dekolonisatie	MRSA/P		✓	Alleen topicaal	
Remdesivir			Alleen bij FIP				
Echinocandinen	✓	Laatste redmiddel			✓		
Amfotericine B		Laatste redmiddel					